

Қазақстан Республикасы
Оқу-ағарту министрінің
2022 жылғы 27 тамыздағы
№ 384 бұйрығына
қосымша

**Профессорлық-оқытушылық құрамына, PhD-докторларға,
магистранттарға, мектеп мұғалімдеріне арналған «Ғылыми жоба
дайындаудың әдіс-тәсілдері және тиімді жолдары» тақырыбындағы
біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасы (80 сағат)**

Бағдарлама авторлары:

Унербаева Зульфия
Оралбаевна – п.ғ.к., доцент,
Жусупбекова Нұрсұлу
Сарсеновна – х.ғ.к., аға оқытушы
Кулумбетова Онласын
Куатовна – педагогика
ғылымдарының магистрі, аға
оқытушы

Алматы, 2024

Профессорлық-оқытушылық құрамына, PhD-докторларға магистранттарға, мектеп мұғалімдеріне арналған «Ғылыми жоба дайындаудың әдіс-тәсілдері және тиімді жолдары» тақырыбындағы біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасы (80 сағат)

1. Жалпы ереже

1. «Ғылыми жоба дайындаудың әдіс-тәсілдері және тиімді жолдары» тақырыбындағы біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасы (әрі қарай - Бағдарлама) профессорлық-оқытушылық құрамына, PhD-докторларға магистранттарға, мектеп мұғалімдеріне арналған (80 сағат).

2. Бағдарлама химиялық білім беру сапасын қамтамасыз ету, ғылыми жобалар даярлау үшін жаратылыстану-ғылыми бағыттағы білімалушылардың кәсіби құзыреттілігін арттыру қажеттілігіне байланысты теориялық білім мен практикалық дағдыларды беруге бағытталған.

2. Глоссарий

Ғылыми-зерттеу жұмысы-бұл ғылыми ізденіспен, зерттеулер жүргізумен, қолда бар білімді кеңейту және жаңа білім алу, ғылыми гипотезаларды тексеру, заңдылықтарды, ғылыми жалпылау мен негіздемелерді белгілеу мақсатында эксперименттермен байланысты ғылыми сипаттағы жұмыс.

Педагогикалық шеберлік-бұл мұғалімнің жұмысында, адамды оқыту, тәрбиелеу және дамыту өнерін үнемі жетілдіруде көрінетін педагогикалық қызметтің ең жоғары деңгейі.

Бағалау-бұл білім алушылардың іс-әрекетін бақылау процесі, сонымен қатар ақпаратты сипаттау, жинау, тіркеу және түсіндіру процесі.

Психологиялық-педагогикалық қолдау-бұл баланың өзін-өзі анықтау және өзін-өзі көрсету процестеріне, оның ерекше даралығын дамытуға бағытталған педагогикалық іс-әрекеттің тактикасы, оның мақсаты жоғары сынып оқушыларының перспективалық дамуына жағдай жасау болып табылады.

Білім алушылардың жобалау - зерттеу қызметі-бұл білім берудің ғылыми әдісі жүзеге асырылатын маманның жетекшілігімен оқушылардың зерттеу, шығармашылық міндеттерін шешуін көздейтін білім беру технологиясы.

Білім беру процесін жобалау - бұл белгілі бір уақыт аралығында таңдау мен шешім қабылдау негізінде табиғи және әлеуметтік заңдарды ескере отырып, оқушылардың мақсатты дамуының (өзгеруінің) болашақ процесі мен нәтижесін анықтайтын мұғалімнің кәсіби қызметінің түрі.

Педагогикалық технология (басқа грек тілінен. τέχνη-өнер, шеберлік, шеберлік; λόγος-сөз, ілім)-декларацияланатын психологиялық-педагогикалық көзқарастар негізінде білім беру процесінде жүйелі түрде қолданылатын

формалардың, әдістердің, әдістердің, оқыту әдістерінің және тәрбие құралдарының арнайы жиынтығы, бұл әрқашан ауытқудың рұқсат етілген нормасымен болжамды білім беру нәтижесіне қол жеткізуге әкеледі.

Кәсіби құзыреттілік-бұл білікті маман даярлау, басқа адамның жеке басын қалыптастыру процесінде туындайтын оқу-тәрбие міндеттерін нәтижелі шешуге мүмкіндік беретін мұғалімнің хабардарлық деңгейі, беделі.

3. Бағдарлама тақырыптары

Модульдер	Тақырыптары
1. НОРМАТИВТІК-ҚҰҚЫҚТЫҚ МОДУЛЬ	1. Қазақстан Республикасындағы ғылыми жобаларды рәсімдеудің заңнамалық және нормативтік базасы
2.БАСҚАРУШЫЛЫҚ МОДУЛЬ	2.1 Химиядан оқытушылардың ғылыми зерттеушілік іс-әрекетін қалыптастыру әдістемесі
	2.2 Химиядан оқушыларда ғылыми жобаға дайындық мақсаты мен міндеттері
	2.3 Жобалау әдісі арқылы оқушыларды болашақ мамандыққа даярлау
	2.4 Химияны оқытуда оқушылардың ғылыми жобаға дайындауды ұйымдастырудың формалары
	2.5 Химиядан оқушыларға жоба жұмысын ұйымдастыру арқылы оқу-зерттеу іскерліктерін қалыптастыру
	2.6 Қажетті кітаптар мен кітапханаларға қол жеткізу және іс-жүзінде қолдану
	2.7 Пән аралық байланысты қолдану шеңберін кеңейту арқылы оқушылардың ғылыми жоба жазуға ынтасын арттыру
3. МАЗМҰНДЫҚ-ПРОЦЕССУАЛДЫҚ МОДУЛЬ	3.1 Педагог пен білімалушылардың ғылыми ойлауын дамыту
	3.2 Мұғалімдердің көшбасшылығын дамыту стратегиялары және ғылыми жоба жұмыстарын енгізу арқылы мектептерде оқыту мен оқудың сапасын арттыру
	3.3 Ғылыми жоба жұмыстарын енгізудің алгоритмі мен құралдары
	3.4 Ғылыми Жоба - ғылымды негіздеу мақсатындағы зерттеулер, тәжірибелер жүргізумен, ғылыми ізденістермен байланысты ғылыми сипаттағы жұмыстар ұйымдастырудың инновациялық түрі ретінде
	3.5 Шынайы сынып жағдайында ғылыми жоба

	жоспарлау және жүргізу
	3.6 ҒЗЖ ұйымдастыру технологиясы. ҒЗЖ формалары мен әдістерінің жіктелуі
	3.7 «Жоба» таныстырылымы
4. ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ МОДУЛЬ	4.1 Оқушылардың химиядан зерттеу біліктерін қалыптастыру
	4.2 Химиядан оқушыларға ғылыми зерттеу сипатындағы тапсырмалар беру
	4.3 Химиядан оқушылардың ғылыми зерттеу жоба жасаудағы ізденіс,біліктері мен дағдыларын дамыту
	4.4 Арнайы апталықтарды пайдаланып қысқа мерзімді және кіші көлемді жобалар жарысын өткізу
5. ВАРИАТИВТІК МОДУЛЬ	5.1 Педагог мәртебесін әдістемелік қолдау, корпоративтік этика
	5.1 Ғылыми жоба жұмыстарды ұйымдастыру мен өткізуде тиімді әдістерді пайдаланудың тұжырымдамалық идеялары
	5.2 Химия сабағында өтілетін тақырыптарға байланысты проблемалық сұрақтар қойып үйрету
	5.2 Ғылыми жоба жұмыстарының нәтижелілігін арттыру үшін кеңістіктік-ұйымдастырушылық ортаны модельдеу

4. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері

Бағдарламаның мақсаты: жаратылыстану ғылымдары саласындағы ғылыми жобаларды ұйымдастыру мен іске асыруда тыңдаушылардың кәсіби құзыреттіліктерін жетілдіру.

Міндеттер:

- 1) тыңдаушыларда ғылыми-зерттеу жобаларының негізгі бағыттары туралы тұтас түсінік қалыптастыру;
- 2) қойылатын талаптарға сәйкес ғылыми жобаларды іске асыруға дайындығын жетілдіру;
- 3) ғылыми жобаларды іске асырудың негізгі кезендерін түсінуді қамтамасыз ету;
- 4) ғылыми жобаларды дайындауда заманауи тәсілдерді қолданудың практикалық дағдыларын қалыптастыру;
- 5) ғылыми жобаларды дайындауда ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалану дағдыларын жетілдіру.

Оқытудың күтілетін нәтижелері.

Курстық дайындық аяқталғаннан кейін курс тыңдаушылары:

1. тыңдаушыларда ғылыми-зерттеу жобаларының негізгі бағыттары туралы тұтас түсінік қалыптастыра алады;

2. қойылатын талаптарға сәйкес ғылыми жобаларды іске асыруға дайындығын жетілдіреді;
3. ғылыми жобаларды іске асырудың негізгі кезеңдері туралы түсінік алады;
4. ғылыми жобаларды дайындауда заманауи тәсілдерді қолданудың практикалық дағдыларын қалыптастырады және меңгереді;
5. ғылыми жобаларды дайындауда ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалану дағдыларын пысықтайды.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

Білім беру бағдарламасы 5 модульден тұрады:

- 1) нормативтік-құқықтық;
- 2) басқарушылық;
- 3) мазмұндық-процессуалдық;
- 4) технологиялық;
- 5) вариативтік.

1-модуль. Нормативтік-құқықтық. Модульде ұсынылған дәріс тақырыптары тыңдаушыларға Қазақстан Республикасындағы ғылыми жобаларды рәсімдеудің заңнамалық және нормативтік базасы және Қазақстан Республикасының Білім беру жүйесіндегі даму, тәрбие және оқыту үдерістеріне көзқарастардың өзгеруіндегі мемлекеттік саясаттың тұжырымдамалық бағыттары мен қағидаттарын анықтауға мүмкіндік береді.

2-модуль. Басқарушылық. Модульді оқу барысында тыңдаушылар химия пәні бойынша оқытушылардың ғылыми зерттеушілік іс-әрекетін қалыптастыру әдістемесі, химиядан оқушыларда ғылыми жобаға дайындық мақсаты мен міндеттерін, жобалау әдісі арқылы оқушыларды болашақ мамандыққа даярлаудың жолдарын, химияны оқытуда оқушылардың ғылыми жобаға дайындауды ұйымдастырудың формалары мен оқу-зерттеу іскерліктерін қалыптастыруды, қажетті кітаптар мен кітапханаларға қол жеткізу және іс-жүзінде қолдануды, пән аралық байланысты қолдану шеңберін кеңейту арқылы оқушылардың ғылыми жоба жазуға ынтасын арттыруды ұйымдастырудың әдістерімен танысады.

3-модуль. Мазмұндық-процессуалдық. Модульді зерделеу барысында тыңдаушылар педагог пен білімалушылардың ғылыми ойлауын дамыту, мұғалімдердің көшбасшылығын дамыту стратегиялары және ғылыми жоба жұмыстарын енгізу арқылы мектептерде оқыту мен оқудың сапасын арттыру, ғылыми жоба жұмыстарын енгізудің алгоритмі мен құралдары, шынайы сынып жағдайында ғылыми жоба жоспарлау және жүргізу, ҒЗЖ ұйымдастыру технологиясы, ҒЗЖ формалары мен әдістерінің жіктелуі мен ғылыми жоба құру ерекшеліктерімен танысады.

4-модуль. Технологиялық. Тыңдаушылар оқушылардың химиядан зерттеу біліктерін қалыптастыру, химиядан оқушыларға ғылыми зерттеу сипатындағы тапсырмалар беру, химиядан оқушылардың ғылыми зерттеу

жоба жасаудағы ізденіс, біліктері мен дағдыларын дамыту, ғылыми жобаның бастау алуына көмектесетін алғашқы қадам, арнайы апталықтарды пайдаланып қысқа мерзімді және кіші көлемді жобалар жарысын өткізу іс-әрекетін жоспарлау бойынша жетістіктермен бөлісуге мүмкіндік алады.

5-модуль. Вариативтік. Бұл модульде ғылыми жоба жұмыстарды ұйымдастыру мен өткізуде тиімді әдістерді пайдаланудың тұжырымдамалық идеялары, химия сабағында өтілетін тақырыптарға байланысты проблемалық сұрақтар қойып үйрету туралы айтылады.

6. Оқыту процесін ұйымдастыру

Курстар келесі режимде ұйымдастырылады:

1) бағдарламаның оқу-тақырыптық жоспары бойынша курс (бұдан әрі-таң) күндізгі (қашықтықтан) оқыту режимінде ұйымдастырылады;

2) оқу курсының ұзақтығы 80 академиялық сағатты құрайды.

Білім беру процесі біліктілікті арттырудың белсенділік сипатын қамтамасыз ететін оқыту нысандары мен әдістерін қамтиды: дәріс, таңдау бойынша дәрістер, тренингтер, практикалық жұмыс, өзіндік жұмыс.

Білім беру процесін ұйымдастыру кезінде тыңдаушылардың кәсіби құзыреттіліктерінің қалыптасу деңгейін анықтау үшін кіріс және шығыс сауалнама көзделген, тыңдаушылардың білімін бақылау және бағалау мақсатында "жоба"презентациясы өткізіледі.

7. Бағдарламаның оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі

**«Ғылыми жоба дайындаудың әдіс-тәсілдері және тиімді жолдары»
күндізгі (қашықтықтан, аралас) оқу режиміндегі курстың оқу-
тақырыптық жоспары (80 сағат)**

№ п/п	Сабақ тақырыбы	Дәріс	Тәжірибелік сабақ	Тренинг	Таңдау дәрісі	Ықшамсабақ	Дөңгелек үстел	Тестілеу	Барлығы
1.	Нормативтік-құқықтық модуль	2							2
1.1	1. Қазақстан Республикасындағы ғылыми жобаларды рәсімдеудің заңнамалық және нормативтік базасы	2							2
2	Басқарушылық модуль	14	12						26
2.1	Химиядан оқытушылардың ғылыми зерттеушілік іс-әрекетін қалыптастыру әдістемесі	2	2						4
2.2	Химиядан оқушыларда ғылыми жобаға дайындық мақсаты мен міндеттері	2							2

2.3	Жобалау әдісі арқылы оқушыларды болашақ мамандыққа даярлау	2	2					4
2.4	Химияны оқытуда оқушылардың ғылыми жобаға дайындауды ұйымдастырудың формалары	2	2					4
2.5	Химиядан оқушыларға жоба жұмысын ұйымдастыру арқылы оқу-зерттеу іскерліктерін қалыптастыру	2	2					4
2.6	Қажетті кітаптар мен кітапханаларға қол жеткізу және іс-жүзінде қолдану	2	2					4
2.7	Пән аралық байланысты қолдану шеңберін кеңейту арқылы оқушылардың ғылыми жоба жазуға ынтасын арттыру	2	2					4
3.	Мазмұндық-процессуалдық модуль	12	14	8		4	2	40
3.1	Педагог пен білімалушылардың ғылыми ойлауын дамыту	2	2	2				6
3.2	Мұғалімдердің көшбасшылығын дамыту стратегиялары және ғылыми жоба жұмыстарын енгізу арқылы мектептерде оқыту мен оқудың сапасын арттыру	2	4					6
3.3	Ғылыми жоба жұмыстарын енгізудің алгоритмі мен құралдары	2	2	2				6
3.4	Ғылыми Жоба - ғылымды негіздеу мақсатындағы зерттеулер, тәжірибелер жүргізумен, ғылыми ізденістермен байланысты ғылыми сипаттағы жұмыстар ұйымдастырудың инновациялық түрі ретінде	2	2				2	6
3.5	Шынайы сынып жағдайында ғылыми жоба жоспарлау және жүргізу	2	2	2				6
3.6	ҒЗЖ ұйымдастыру технологиясы. ҒЗЖ формалары мен әдістерінің жіктелуі	2	2	2				6
3.7	«Жоба» таныстырылымы					4		4
4	Технологиялық модуль	2	4					2 8
4.1	Оқушылардың химиядан зерттеу біліктерін қалыптастыру	2						2
4.2	Химиядан оқушыларға ғылыми зерттеу сипатындағы тапсырмалар беру		2					2
4.3	Химиядан оқушылардың ғылыми зерттеу жоба жасаудағы ізденіс, біліктері мен дағдыларын дамыту		2					2
4.4	Арнайы апталықтарды пайдаланып қысқа мерзімді және кіші көлемді жобалар жарысын өткізу						2	2
5	Вариативтік модуль			2	2			4
5.1	Педагог мәртебесін әдістемелік қолдау, корпоративтік этика				2			2
	Ғылыми жоба жұмыстарды ұйымдастыру мен өткізуде тиімді әдістерді пайдаланудың тұжырымдамалық идеялары							
5.2	Химия сабағында өтілетін тақырыптарға							

байланысты проблемалық сұрақтар қойып үйрету			2					2
Ғылыми жоба жұмыстарының нәтижелілігін арттыру үшін кеңістіктік-ұйымдастырушылық ортаны модельдеу								
Барлығы	30	30	10	2	4	2	2	80

Ескерту: Курстың бір академиялық сағаты 45 минутты құрайды (педагогтердің біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастыру және өткізу, сондай-ақ педагог қызметін курстан кейінгі сүйемелдеу қағидаларына сәйкес/ Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2023 жылғы 07 тамыздағы № 249 бұйрығы.).

8. Оқу нәтижелерін бағалау

Тыңдаушылардың кәсіби құзыреттіліктерінің қалыптасу деңгейін анықтау үшін шағын жобалардың тұсаукесері өткізіледі.

1)"Жоба" Презентациясы

Мақсаты-осы біліктілікті арттыру бағдарламасының модульдерін игеру қорытындылары бойынша ғылыми жобаларды ұйымдастыруда инновациялық тәсілдерді түсіну мен қолдануды бағалау.

"Жоба" презентациясын бағалау критерийлері (5 слайдтан аспайды)

Презентацияны бағалау бойынша ең жоғары балл саны-15 балл:

0 – "дәлел жоқ", 1 – "дәлелдер әлсіз", 2 – "дәлелдер жеткілікті", 3 – "дәлелдер күшті".

№	Бағалау критерийлері	Баллдар				Қорытынды
		0	1	2	3	
1	Қойылған мәселенің өзектілігі					
2	Ғылыми-практикалық құндылық					
3	Нәтижені бағалау					
4	Жобалық жұмыс мазмұнының сапасы					
Қорытынды балл (max – 15 балл)						

9. Курстан кейінгі қолдау

1 кезең - куратор (оқытушы) түрлі байланыс құралдарын (e - mail, мессенджерлер, әлеуметтік желілер (WhatsApp және т. б.), сервистер (Google және т. б.), Интернет-платформаларды қолдана отырып, консультациялар, онлайн іс-шаралар курсы өткізу;

2 кезең - куратор (оқытушы) арқылы тыңдаушылардың кәсіби құзыреттілігін дамытуға қажетті қолдауды жүзеге асырады:

- семинарларда, дөңгелек үстелдерде сөз сөйлеу;
- командалық топтың құрамына қатысу (жұмыс және т.б.).

10. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

Негізгі әдебиеттер:

1. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңы (27.07.2007ж. № 319-III, Қолданыстағы өзгерістер және толықтыруларымен) (<http://adilet.zan.kz>).
2. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 20 шілдедегі № 2 бұйрығы // <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/P2300000248>
3. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» (ҚР Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы, 23.09.2022 ж. № 406 бұйрығымен енгізілген өзгерістерімен) / <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200029031>
4. «Білімді ұлт. Сапалы білім» Ұлттық жобасын бекіту туралы» (Қазақстан Республикасы Үкіметінің 12.10.2021ж. №726 Қаулысы) // <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/P2100000726>
5. Қазақстан Республикасында жоғары білімді және ғылымды дамытудың 2023 – 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 248 қаулысы // <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/P2300000248>
6. «Қашықтықтан білім беру технологиялар бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы» ҚР БҒМ 20.03.2015ж № 137 бұйрығына өзгеріс енгізу туралы» (ҚР БҒМ 3.11.2021 ж. №547 бұйрығымен енгізілген өзгерістермен) // <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V1500010768>
7. Орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарының педагогтері жүргізу үшін міндетті құжаттардың тізбесін және олардың нысандарын бекіту туралы. ҚР Білім және ғылым министрінің 2021 жылғы 16 қыркүйектегі № 472 бұйрығы. ҚР Әділет министрлігінде 2021 жылғы 18 қыркүйекте № 24429 болып тіркелді.
8. Педагог мәртебесі туралы Қазақстан Республикасының Заңы 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 293-VI ҚРЗ // <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z1900000293>
9. «Педагогикалық әдептің кейбір мәселелері туралы» (өзгерістерімен және толықтыруларымен ҚР БҒМ 2020 жылғы 11 мамырдағы №190 бұйрығы).
10. «2023-2024 оқу жылында Қазақстан Республикасының орта білім беру ұйымдарындағы оқу-тәрбие процесінің ерекшеліктері туралы» әдістемелік нұсқау хат. – Астана: Ы. Алтынсарин атындағы ҰБА, 2023. – 104 б. // <https://uba.edu.kz/storage/app/media/2023%20%D3%98%D0%9D%D0%A5/%20%D0%BA%D0%B0%D0%B7%2028%2008%202023.pdf>

11. Жаратылыстану-математикалық цикл пәндерін оқытуда жобалық қызметті пайдалану. - Астана: ұлттық білім академиясы. Ы.Алтынсарин, 2014-48 б.
12. Пашаева Г.А. Жобалау әдістемесінің тарихи тамыры және педагогикадағы "Жоба әдісі" ұғымының қалыптасуы. // ҚазҰУ Хабаршысы. - 2015. <https://articlekz.com/article/23562> .
13. Оспанова Г.С., Ермак А.И., Кубенов М.А., Бозшатаева Г.Т., Турабаева Г.К. Оқушылардың жобалық қызметін ұйымдастыру // Халықаралық эксперименттік білім журналы. – 2016. – № 3-1. - Б. 51-53; URL:<https://expeducation.ru/ru/article/view?id=9629> (өтініш берген күні: 26.12.2023).
14. Дүйсебекова А.М., Серікбай Ж.К. Зерттеу дағдыларын қалыптастыруда биология курсында жобалық әдісті қолданудың тиімділігі. // Қазақ Ұлттық қыздар педагогикалық университетінің хабаршысы. – 2020. – №1. - Б. 8-14.
15. Брагина Т. Жалпы білім беретін мектептер мен инновациялық білім беру мектептері оқушыларының шағын жобалық қызметін салыстырмалы талдау.// Көпсалалы журнал. – 2021. - №3. – 30-37 Б.
16. Исламгулова С.К. Жобалар әдісі: қолдану теориясы мен практикасы. // Зерттеуші. – 2022. - №3,4. – 183-199 ББ.
17. Кулбаева М.А., Карбаева Ш.Ш. Географияны оқыту сапасын арттыруға бағытталған жобалық оқыту технологиясы. // Proceedings of the 11th International Scientific and Practical Conference «International Forum: Problems and Scientific Solutions». - Melbourne, Australia. 2023. – Б. 192-198.
18. Зерттеуді іс жүзінде қалай жүргізу керек: әдіс. ұсыныс./Элейн Уилсон. - <http://fmsh.nis.edu.kz>

Қосымша әдебиеттер:

1. Біліктілікті арттыру курстарында мұғалімдерді белсенді оқыту жүйесіндегі педагогикалық мониторинг: әдіс. педагог кадрлардың біліктілігін арттыру жүйесіне арналған нұсқаулық / ред. Б.А.Тұрғымбаева және В.Т.Тихомирова. - Алматы, 2006.-76 б.
2. Романова И.В. Педагогтың білім алушыларға қатысты тьюторлық ұстанымын қалыптастырудың ұйымдастырушылық - педагогикалық шарттары / И. В. Романова// әдіскер. - 2015. - №1.9-12 бб.
3. Павлуцкий А.В., Алехина О. Е. Іс-әрекетті оқыту: корпоративтік оқыту мен персоналды дамытудың жаңа тәсілі //Персоналды басқару. - 2001. - № 5. - 15-19 бб.
4. ҚР педагог қызметкерлерінің біліктілігін арттыру курстарының деңгейлік бағдарламаларына глоссарийді Кембридж университетінің білім беру факультетімен бірлесіп ПШО әзірледі: Оқу-әдістемелік құрал – Астана: "Назарбаев Зияткерлік мектептері" ДББҰ ПШО. – 2012. - 164 б.

5. Бартон К.К. Анықтау әдістері: Адамдарды әдетте олар Айтпайтын идеялар туралы айтуға мәжбүр ету. // Әлеуметтік білім беру саласындағы Теория және зерттеулер. - 2015. - Т. 43 (2). – 179-205 бб.

6. Басси М. Білім беру тәжірибесін жақсартуға арналған іс-әрекетті зерттеу. // Мұғалімдерді зерттеу және мектепті жақсарту: есіктерді ішінен ашу. – 1998. -93-108 бб.